BO BESEDA KRAJANOV OBVELJALA?

Več zelenic – manj zidov

Pred dnevi je bilo v veliki dvorani krajevne skupnosti Josip Prašnikar sila vroče. In to zaradi razprave o zazidalnem načrtu z oznako CO 1/17, ki zajema območje med Miklošičevo in Resljevo cesto ter Trgom OF in Ljubljanico.

V začetku marca so namreč krajani krajevne skupnosti Josip Prašnikar dobili dopis (nekateri so potožili, da ga niso dobili), ki ga je podpisal predsednik skupščine delegatov Gorazd Vesnaver, z vprašanjem: »Ali ste seznanjeni s spremembami, ki nj bi nastale v krajevni skupnosti Josip Prašnikar v naslednjih letih? Menimo, da bi yam ne smelo biti vseeno, v kakšnem okolju boste živeli. Zato smo organizirali razstavo o predlogih realizacije že sprejetega zazidalnega načrta CO 1/17.«

Omenjena razstava je bila odprta 8. marca, zaključek razstave pa je bil povezan z zborom občanov krajevne skupnosti Josip Prašnikar v četrtek, 18. marca. Na zboru občanov se je zbralo več kot 70 krajanov, ki so najprej poslušali obrazložitev predstavnikov Ljubljanskega urbanističnga zavoda o tem, kaj bo novega v krajevni skupnosti Josip Prašnikar. Nato pa je Gorazd Vesnaver, ki je zbor občanov tudi vodil, posredoval pripombe, ki so jih krajani že zapisali v knjigo mnenj. Te so letele na skoraj vse večje posege, ki so načrtovani med Resljevo in Miklošičevo ter Trgom OF in Ljubljanico. Gre pa za novo gradnjo poleg Tekstila v Prečni ulici, za novi most čez Ljubljanico, za rekonstrukcijo restavracije Triglav, za novogradnjo med Komenskega ulico in Trubarjevo za sanatorijem Emona ter za prenovo Prešernovega trga v okviru prenove, ki bo zajela Petkovškovo nabrežje, Trubarjevo, Prečno in Ajdovo zrno.

Najbolj hrupna je bila raprava o nameravani gradnji stanovanjskega objekta, ki naj bi se tiščal zgradbe Tekstila in segal tja do Trubarjeve ceste. Začela se je s pripombami, češ, kaj neki potrebujemo v že tako gosto zazidanem območju nov stanovanjski blok. Novi objekt bo zapolnil še edini prostor, ki bi ga nemara lahko namenili za igrišče oziroma park. Predlog, da bi tu uredili park, je bil na zboru občanov nekajkrat ponovljen. Ponovljene pa so bile tudi pripombe, ki so jih krajani ponavljali že pred sprejetjem omenjenega zazidalnega načrta. Te pa niso bile upoštevane, je dejala **Snežna Pavlovec**, medtem ko je **Zdenka Ferčnik** spomnila zbrane na čudovite obljube, ki so jih krajani dobili ob gradnji novega RTV centra v Moša Pijadejevi ob izgubljenem otroškem igrišču. Tudi predstavnica Tekstila je menila, da gradnja stanovanj za Tekstilom ni sprejemljiva.

Predstavnica Ljubljanskega urbanističnega zavoda je opozorila na to, da je zazidalni načrt CO 1/17 že sprejet in da sta na območju, ki ga načrt zajema, predvideni dve zeleni površini – severni park nasproti železniške postaje in južni park severno od Ajdovega zrna do sanatorija Emona. Predsednik Komiteja za gradbene in komunalne zadeve občine Center **Dušan Hvala** pa je spregovoril o že porabljenih milijonih za načrtovano stanovanjsko gradnjo za Tekstilom in k temu dodal, da bi park na tem mestu presneto veliko stal.

Krajani so ob tem povzdignili glas in spraševali, čemu potem razpravljajo in dajejo pripombe, in ali ima glas občanov sploh kakšen odmev? »Sprememba, ki jo predlagamo, je res velika, zato zahteva premislek vseh in obravnavo z vseh zornih kotov,« je dejala **Draga Rogelj** in dodala, da si po dveh storjenih napakah, gradnji Tekstila in nemarne podmornice – RTV centra, ne moremo privoščiti še tretje: gradnje stanovanjskega objekta za Tekstilom.

Tudi **Igor Dolanc** je označil gradnjo za Tekstilom za nov nasilen poseg in dejal, da čaka krajane te krajevne skupnosti ob takšnih nasilnih posegih kaj črna perspektiva. Da je že sedaj črna, so zatrjevali domala vsi krajani in naštevali slab zrak, gosto pozidavo, nehumanost bivanja, nevzdržne prometne razmere, pomanjkanje zelenih površin itd.

Krajani KS Josip Prašnikar so bili vse prej kot ravnodušni med razpravo o zazidalnem načrtu na njihovem območju

Dolga razprava okrog gradnje stanovanjskega objekta za Tekstilom se je končala z glasovanjem. 70 krajanov se je izreklo proti tej gradnji, le eden je bil za. Tak izid glasovanja potegne za seboj daljši postopek. Krajevna skupnost bo na podlagi tega glasovanja namreč podala pobudo za spremembo in dopolnitev zazidalnega načrta CO 1/17, skupščina občine pa bo nazadnje proučila vso zadevo in odločila o usodi omenjene gradnje.

Plečnikov most

Tudi nakazana gradnja Mesarskega ali Plečnikovega mostu čez Ljubljanico pri krajanih krajevne skupnosti Josip Prašnikar ni našla podpore. Pa ne zato, ker bi bili ti proti Plečnikovemu načrtu mosta. Večina je menila, da nismo tako bogati, zlasti še v sedanji gospodarski situaciji, da bi si lahko privoščili takšen most. Gradnja mostu bi samo v prvi fazi zahtevala 30 milijonov dinarjev. Zato je bilo nekajkrat slišati, naj bi vse te milijone raje vložili v ureditev Petkovškovega nabrežja, toplovod, ki zahteva gradnjo novega mostu, pa bi skušali potegniti čez Zmajski most.

Da bi morali Zmajski most že zdavnaj obnoviti, saj vidno razpada, se je oglasila **Anica Kamenšek.** Svoje pripombe na račun tistih, ki naj bi skrbeli za Zmajski most, so dodali tudi mnogi krajani. Podobnega mnenja s tistimi, ki so bili zoper postavitev novega mostu, je bil **Josip Korošec**, češ da ima krajevna skupnost Josip Prašnikar že z enim spomeniško zaščitenim mostom dovolj skrbi, da drugega niti ne potrebuje ter da bi realizacija Plečnikovega mostu terjala odločitev bodisi za vse, kar je naš veliki arhitekt začrtal ob tržnici in mostu, ali za nič, kajti ta most je le del celote. **Gorazd Vesnaver** pa se je spraševal, kako bo pokriti most deloval in se zavzemal za to, da se toplovod nekako le spelje čez Zmajski most. Le eden od krajanov se je glasno zavzemal za postavitev Plečnikovega mostu, češ da bo ta nova pridobitev za Ljubljano. Razprava o tem mostu je bila zaključena s predlogom, da se ponovno preuči, kakšne so možnosti za »speljavo« toplovoda čez Zmajski most in če možnosti so, naj se na njih tudi vztraja.

Pionirski dom

Med Komenskega in Trubarjevo je za sanatorijem Emona v zazidalnem načrtu CO 1/17 že vrisan objekt, ki je bil sprva namenjen potrebam Pionirskega doma, v njem pa naj bi dobilo prostore tudi ljubljansko lutkovno gledališče. Kot kaže, pa bo tu dobila prostore Akademija za gledališče, radio, film in televizijo. **Mitja Rotovnik,** predsednik sveta AGRFT, je namreč krajanom predstavil dosedanje napore te akademije pri reševanju prostorskih težav, orisal nesprejemljivost prvotno izbrane lokacije za novogradnjo ter podal predlog, da bi AGRFT dobila prostor v novem objektu med Komenskega in Trubarjevo ulico.

Natečaj za ta objekt je bil že objavljen, vendar ni prinesel ustrezne rešitve, kot je dejala predstavnica Ljubljanskega urbanističnega zavoda. Zato na razstavi ni bilo videti tega objekta na maketi ali v načrtih. Pa tudi v razpravi o njem ni bilo ravno veliko povedanega. Le to ob koncu, da krajani podpirajo predlog, da dobi prostor v njem AGRFT.

Promet

Da je promet eden od največjih problemov krajevne skupnosti Josip Prašnikar, je pokazala tudi dolga in ostra razprava, ki je stekla okrog prometa nasploh ter predlagane zapore Miklošičeve ceste za avtomobilski promet. Če bo Miklošičeva zaprta za avtomobilski promet, se bo reka avtomobilov zlila naprej po Dalmatinovi in nato po Komenskega ter Resljevi in se z druge strani povečala v Tavčarjevi in še kje. Dalmatinova in Tavčarjeva sta, kot je bilo nekajkrat slišati, že zadušeni s plini, še huje pa je z Resljevo cesto, kjer si stanovalci sploh ne upajo več odpreti oken.

Problem zase je parkiranje. Avtomobili so tako rekoč na vsakem pločniku in zelenici vzdolž Prečne, Moša Pijadejeve, Dalmatinove, Trubarjeve, Miklošičeve, Resljeve Komenskega, Petkovškovega nabrežja itd. Parkirišč je veliko premalo. **Anica Kamenšek** je omenila, da je gradnja garažne hiše v Trdinovi stekla s privoljenjem krajanov in da je bilo sprva mišljeno, da bi imeli ti prednost pri najemanju parkirnih prostorov. Zdaj je vrsta čakajočih na prostor v garažni hiši sila dolga, krajani pa v tej vrsti nimajo nikakršne prednosti. Slišati je bilo tudi očitke na račun razvade, da se pripeljemo tako rekoč do vrat delovnega mesta ali stanovanja z avtomobilom in da nekateri brez avtomobila ne znajo narediti niti koraka več. Zato je v središču mesta vse polno avtomobilov, medtem ko parkirišča, na primer v Tivoliju, samevajo.

Mnenj o tem, kako naj bi uredili promet v središču mesta oziroma za območja krajevne skupnosti Josip Prašnikar, je bilo več. Tudi takšnih, da bi zaprli dobršen del cest za avtomobilski promet in ustvarili širši brezprometni prostor, pa takšnih, da naj bi Miklošičeve ceste od Dalmatinove proti Prešernovemu trgu ne zaprli. Ob podrobnejših pojasnilih strokovnjakov, ki so bili prisotni na zboru občanov, kdo bo na boljšem in kdo na slabšem (na slabšem bodo prav gotovo stanovalci ob Dalmatinovi, Komenskega, Resljevi...), pa je večina glasovala nazadnje le za to, da se Miklošičeva od Dalmatinove navzdol zapre za avtomobilski promet. Kajti če do tega ne pride, bo »blokirana« prenova Prešernovega trga. Trenutno teče pridobivanje potrebnih soglasij za projektno dokumentacijo. V prvem polletju letos naj bi bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje, konec avgusta ali v začetku septembra pa bodo delavci začeli s prenovo severnega pasu Prešernovega trga. Ta je predvidena v prvi fazi, medtem ko bo v drugi fazi spomladi prihodnje leto prišla na vrsto še prenova preostalega dela Prešernovega trga, po katerem bo potem tekel le še mestni javni promet.

Razprava krajanov v krajevni skupnosti Josip Prašnikar, ki se je začela ob peti uri popoldne, bi verjetno trajala še dlje, če bi ura ne kazala že blizu desete zvečer. Kajti problemi, okrog katerih se je spletla, so sila aktualni, zadevajo pa praktično slehernega krajana te skupnosti.

DARINKA KLADNIK

SPOMINSKA OBELEŽJA V LJUBLJANI

Galerija in zgodovina obenem

Vsa mesta na svetu skušajo predstaviti svojo podobo obiskovalcu pa tudi ljudem, ki v tem mestu živijo. Svojo podobo skušajo predstaviti kot arhitekturne in urbanistične stvaritve, zanimive rešitve socialnih okolij in problemov, zanimive prostorske rešitve, vselej pa si prizadevajo predstaviti tudi svojo lastno zgodovino. Zgodovine ne predstavljajo samo z objekti, ampak tudi z obeležji. Prav o teh obeležjih naše ljubljanske zgodovine smo se pogovarjali s članom koordinacijskega odbora za prenovo stare Ljubljane Jožetom Hudečkom.

Radi bi, da bi človek, ki gre skozi Ljubljano, tudi doživel njeno zgodovino, da bi začel drugače misliti o svojih prednikih in ceniti njeno dediščino.

Seznam hiš, prostorov, trgov in ulic, ki jih je treba samo v starem mestnem jedru označiti s ploščami, portreti, poprsji glavnih akterjev v zgodovinskih okoljih ali z bogatejšimi spomeniki, je dolg kakor je bogata preteklost mesta. Ko je odbor razpravljal o predlogu tega seznama, se ni odločil za nobenega od večjih spomenikov, ki smo jih nekaterim ljudem naše zgodovine dolžni postaviti. Zavzel se je za skromnejša vlaganja v manjše spomenike.

Z nekaterimi obeležji bi radi opozorili na mesta, kjer so delovali največji ljudje slovenske kulturne zgodovine. Z nekaterimi bi radi označili mesta, kjer so se rodili in kasneje opravili svojo vlogo pri razvoju naše in evropske kulture.

Če bomo uspeli s temi oznakami vzbuditi zanimanje za preteklost mesta, bomo dosegli pomembno stvar, je dejal Jože Hudeček. Do tega trenutka so bila smotrno in načrtno postavljena spominska obeležja v našem mestu samo na mejnikih naše neposredne preteklosti, na mestih, ki so pomembna za osvobodilni boj slovenskega naroda, medtem ko za nekajtisočletno zgodovino tega naselja nikdar nismo načrtno razmišljali o takih oznakah. Čas je, da do tega pride, saj s tem nudimo možnost za doživljanje svoje lastne zgodovine vsakomur na vsakdanji poti skozi mesto in ne le tistim, ki se iz kakršnegakoli razloga prebijejo do včasih težko dosegljivih podatkov, skritih v redkih knjigah in arhivih.

Ta akcija bo omogočila Ljubljani, da pride do galerije sodobnih del slovenskih kiparjev na prostem, ne da bi za to bila potrebna velika sredstva. Spomeniki bodo vključeni v živo okolje, v katerem bodo prišli do likovne besede vsi, ne le izbranci.

MIŠO DAČIĆ